

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра медичної і клінічної психології

Затверджую
Директор ННІПІСН

Я.М. Раєвська

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри медичної і
клінічної психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Офтальмологія

спеціальності: 225 Медична психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 Медична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: Медична психологія
(за наявності) (назва спеціалізації)

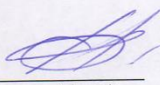
Київ МАУП 2024

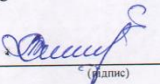
Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:
Кравець Оксана Андріївна, викладач кафедри медичної і клінічної психології

Робочу навчальну програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології
Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
225 Медична психологія
(назва освітньої програми)
16.10.2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми (підпис)

Робочу програму перевірено
_____. 20__ р.
Заступник директора Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПИС

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	2. МЕТА, ОЧ
		Денна форма навчання	

ІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	Обов'язкова	
Модулів - 1	Спеціальність – 225 МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	Рік підготовки	
Змістових модулів - 3		4-й	
		Семестр	
Загальна кількість кредитів/годин - 2/60		7-й	
		Лекції (год.)	
		10	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3-4 год.; самостійної роботи студента – 2-3 год.	Освітній рівень - МАГІСТР	Практичні(год.)	
		20	
		Самостійна робота(год.)	
		30	
		Всього	
		60	
		Вид контролю	
		Залік	

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни: оволодіти компетентностями різного напрямлення для досягнення кінцевих результатів навчання.

Метою викладання навчальної дисципліни "Офтальмологія" є навчання студентів методам діагностики, лікування, профілактики захворювань ока, в комплексі підготовки магістрів медичної психології; формування в студентів здатності розв'язувати складні задачі та проблеми інноваційного характеру в сфері охорони психічного здоров'я населення, забезпечувати психопрофілактику, психодіагностику та психокорекцію, лікування захворювань, пов'язаних із психічним здоров'ям, вирішення професійних питань в ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов та вимог і можуть передбачати необхідність проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

Основними завданнями викладання дисципліни "Офтальмологія" є:

- усвідомлення особливого значення зору в житті людини, завдяки чому людина отримує інформацію про навколишній світ;
- розуміння зв'язку хвороб ока із захворюваннями інших органів і систем, впливу на орган зору факторів зовнішнього середовища;
- оволодіння сучасними методами досліджень органу зору;
- вивчення етіології, патогенезу, клініки, методів лікування профілактики хвороб органу зору;
- знати ускладнення хвороб ока;
- вміти діагностувати основні захворювання органу зору;
- знати методики дослідження ока;
- вміти оцінювати дані результатів досліджень ока;
- вміти надавати допомогу пацієнтам із хворобами органу зору.

Предметом дисципліни є хвороби органу зору, порушення зорового сприйняття.

За структурно-логічною схемою дисципліна "Офтальмологія" читається після дисциплін "Медична психологія. Вступ до спеціальності. Охорона праці в галузі", "Пропедевтика внутрішньої медицини", паралельно з дисципліною "Внутрішня медицина (у тому числі ендокринологія, медична генетика, клінічна імунологія та алергологія, професійні хвороби)" та перед дисципліною "Медична психологія з основами психосоматики".

2.2. Очікувані результати: оволодіння компетентностями різного спрямування для досягнення кінцевих результатів навчання згідно програми 225 "Медична психологія"

2.2.1. Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.2.2. Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2.2.3. Спеціальні фахові (предметні) компетентності:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

2.2.5. Програмні результати навчання:

РН 15. Приймати ефективні рішення, в тому числі в умовах невизначеності.

Після опанування дисципліни "Офтальмологія" студенти будуть

знати:

- анатомо-фізіологічні особливості органа зору;
- зорові функції та методи їхнього дослідження;
- види клінічної рефракції, клінічні ознаки прогресуючої міопії та методи її профілактики;
- принципи й методи лікування хворих на очні хвороби;
- лікарські засоби, які найчастіше застосовуються в офтальмології;
- основні клінічні форми захворювань очної ямки, рухового та слезового апарата, повік і методилікування хворих;
- епідеміологію, етіологію, клінічну картину, лікування й профілактику захворювань кон'юнктиви;
- загальні ознаки, види кератиту, долікарську допомогу при цьому;
- особливості природженої катаракти, розвиток набутої катаракти, методи лікування хворих;
- основні симптоми глаукоми, клінічну картину гострого нападу глаукоми та надання долікарської допомоги;
- види ушкоджень органа зору, діагностику та надання першої допомоги;
- організацію офтальмологічної служби в Україні;
- поняття про медичну етику та деонтологію в офтальмології;
- значення формування гігієнічної культури та санітарної освіти населення в подоланні захворювань очей;
- сучасні методи діагностики та лікування очних хвороб;

вміти:

- збирати анамнез; установлювати діагноз найпоширеніших захворювань та ушкоджень ока
- надавати першу медичну допомогу хворим із хворобами ока;

- досліджувати зорові функції: гостроту зору, межі поля зору, кольоровідчуття, темнову адаптацію й характер зору;
- проводити зовнішній огляд органа зору;
- вимірювати внутрішньоочний тиск;
- підбирати прості окуляри і виписувати рецепти на них;
- проводити місцеве лікування;
- промивати кон'юнктивальну порожнину, закапувати очні краплі, закладати за повіки мазі, накладати пов'язки;
- видаляти з кон'юнктиви повік та очного яблука сторонні тіла;
- проводити санітарно-епідемічні заходи в разі виявлення інфекції хвороб ока

3. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни ОК

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 “Пропедевтика хвороб зового апарату”							
Тема 1.1 Основи офтальмології. Клінічна анатомія органу зору	6	4	-	-	-	-	2
Тема 1.2 Методи дослідження зорового апарату	6	4	-	-	-	-	2
Тема 1.3 Клінічна анатомія та фізіологія органу зору	6	-	-	4	-	-	2
Тема 1.4 Об’єктивні методи дослідження зорових функцій	6	-	-	4	-	-	2
Тема 1.5 Інструментальні методи дослідження органу зору	6	-		4	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	-	12	-	-	10
Змістовий модуль 2 “ Запалення органу зору. Втрата зору”							
Тема 2.1 Запалення ока та його додаткових структур	6	4	-	-	-	-	2
Тема 2.2 Поступова та раптова втрата зору	6	4	-	-	-	-	2
Тема 2.3 Запальні захворювання органу зору	6	-	-	4	-	-	2
Тема 2.4 . Поступова втрата зору: причини, диференціальна діагностика	6	-	--	4	-	-	2
Тема 2.5 Раптова втрата зору: причини, диференціальна діагностика	6	-	-	4	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	30	8	-	12	-	-	10
Змістовий модуль 3 “Травми та аномалії розвитку органу зору. Лікування очних хвороб”							
Тема 3.1 Травми та аномалії розвитку очної ямки, очного яблука та його додаткових структур. Діагностика та лікування очних хвороб.	6	4	-	-	-	-	2
Тема 3.2 Поранення та контузії очного яблука та його додаткових структур	6	-	4	-	-	-	2
Тема 3.3 Опіки очей.	6	-	4	-	-	-	2
Тема 3.4 Аномалії розвитку органу зору	6	-	4	-	-	-	2
Тема 3.5 Невідкладна допомога та лікування очних хвороб	6	-	4	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Семестровий контроль	2						
Разом	30	4	-	16	-	-	10

Усього	90	10	-	20	-	-	30
--------	----	----	---	----	---	---	----

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 "ПРОПЕДВТИКА ХВОРОБ ЗОРОВОГО АПАРАТУ"

Лекція 1. "Основи офтальмології Клінічна анатомія органу зору. "

Історія розвитку офтальмології. Організація офтальмологічної допомоги в Україні. Охорона праці в офтальмології. Анатомічна будова органу зору: очне яблуко, його оболонки, вміст очного яблука, придатки ока; зв'язок ока з організмом у цілому. Охорона праці під час роботи з апаратурою та обладнанням в очній практиці. Охорона праці під час роботи з різьбними та колючими інструментами. Особливості профілактики інфекційних захворювань, у тому числі СНДу, при очних хворобах. Оптична система ока, її будова та Функції. Анатомо-фізіологічні особливості повік, слізозових органів. Анатомо-фізіологічні особливості рогівки та склери. Анатомо-фізіологічні особливості кришталика.

Ключові слова: офтальмологія, офтальмологічна допомога, очне яблуко, очні хвороби, охорона праці, периферичний зір, пресбіопія, рефракція. оптична система ока, гострота зору,

Література [1-4]

Лекція 2. "Методи дослідження зорового апарату. "

Визначення гостроти зору. Визначення периферичного зору. Визначення бінокулярного зору. Клінічна рефракція: визначення, методика підбирання окулярів, користуючись набором оптичних скелець. Підбирання окулярів при пресбіопії. Профілактика аномалій рефракції. Ознайомлення з рефрактометром. Визначення гостроти зору за таблицями Головіна-Сивцева, Орлової, Шевальова. Визначення кольору сприйняття, поля зору. Фізична та клінічна рефракція. Види клінічної рефракції: еметропія, міопія (короткозорість), гіперметропія (далекозорість), астигматизм. Прогресуюча короткозорість, її ускладнення, сучасні методи лікування та профілактики. Визначення рефракції суб'єктивним методом. Корекція аномалій рефракції. Діоптрія. Оптичні скельця, їх властивості та призначення. Підбирання простих окулярів, виписування рецептів. Контактна та хірургічна корекція аметропії. Акомодація та її порушення (спазм і параліч акомодатії, "старечий зір"), об'єм та довжину акомодатії. Догляд за окулярами, контактними лінзами. Оперативне лікування аметропій. Виписування рецептів при пресбіопії. Визначення кута косоокості за методом Гіршберга. Щілинна лампа. Методи дослідження кришталика (зовнішній огляд, за допомогою фокального освітлення, у прохідному світлі) та склистого тіла. Дослідження зорових функцій та характеру зору за допомогою кольоротесту. Визначення резерву акомодатії. Визначення кута косоокості. Методика канальцевої та нососльозової (коларголової) проби Веста. Визначення зорових функцій ока (гострота та поле зору), огляд переднього відділу ока (глибина передньої камери, структура райдужки, оцінювання знічного краю райдужки). Виявлення дефектів рогівки за допомогою флюоресцеїнової проби або фурациліну. Визначення внутрішньоочного тиску пальпаторно та за допомогою тонометоз Маклакова.

Ключові слова: окуляри, оптичні скельця, пресбіопія, рефракція рефрактометр, гострота зору, таблиці, кольоросприйняття, клінічна рефракція, діоптрія, окуляри, акомодатія, контактні лінзи, аметропія, зорові функції, кольоротест, резерв акомодаци, внутрішньоочний тиск

Література [1-4]

Практичне заняття 1. Клінічна анатомія та фізіологія органу зору.

Рекомендовані джерела

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 2. Об'єктивні методи дослідження зорових функцій.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 3. Інструментальні методи дослідження органу зору. Рекомендовані джерела:

Основні: 1:

Додаткові: 2-4.

Теми для самостійної роботи:

1. Історія розвитку офтальмології в Україні.
2. Анатомічна будова органу зору та зв'язок ока з організмом у цілому.
3. Анатомо-фізіологічні особливості повік, слъзових органів.
4. Анатомо-фізіологічні особливості рогівки та склери.
5. Анатомо-фізіологічні особливості кришталика.
6. Оболонки та компоненти очного яблука.
7. Кровообіг та іннервація органу зору.
8. Оптична система ока, її будова та функції.
9. Дослідження основних зорових функцій. Огляд ока за допомогою бічного (фокального) освітлення.
10. Інструментальні методи дослідження в офтальмології.
11. Дослідження внутрішньоочного тиску, його діагностичне значення.
12. Рефракція ока. Профілактика аномалій рефракції.
13. Охорона праці під час роботи з апаратурою та обладнанням в очній практиці.
14. Охорона праці під час роботи з ріжучими та колючими інструментами.
15. Особливості профілактики інфекції СНІДу, при очних хворобах. них захворювань, у тому числі СНІДу, при очних хворобах
16. Дослідження зорових функцій та характеру зору за допомогою кольоротесту. **Рекомендовані**

джерела:

Основні: 1.

Додаткові: 2-4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «ЗАПАЛЕННЯ ОРГАНУ ЗОРУ. ВТРАТА ЗОРУ»

Лекція 1. «Запалення ока та його додаткових структур. »

Запальні захворювання повік і слъзових органів. Одонтогенне запалення очної ямки. Запальні захворювання очного яблука. Синдром червоного ока. Кон'юнктивіт. Кератит. Увеїт. Алгоритм диференціальної діагностики захворювань, які належать до синдрому червоного ока. Захворювання з одночасним ураженням органу зору і зубо-щелепної системи. Запальний і незалальний набряки повік, крововилив: етіологія, ознаки, догляд за хворими. Види блефаритів (простий, лусочковий і виразковий блефарит), етіологія, клінічні прояви, профілактика, лікування, догляд за хворими. Ячмінь: клінічні прояви, лікування, профілактика, догляд. Халазіон: клінічні ознаки, лікувальні процедури, догляд, Блефароспазм, лагофтальм, птоз. Догляд за хворими із виворотом та заворотом повік. Хвороби слъзової залози, слъзових шляхів: діагностика, клінічні ознаки, лікування, профілактика, догляд за хворими. Види дакріоциститів, діагностика, клінічна картина й лікування. Гостре запалення слъзової залози: етіологія, клінічні симптоми, лікування, догляд за хворими. Новоутворення повік і слъзових органів. Анатомо-фізіологічні особливості кон'юнктиви. Види кон'юнктивітів. Гострий бактеріальний кон'юнктивіт: стафілококовий, пневмококовий, дифтерійний, вірусний, гонобленорея новонароджених. Діагностика, симптоматика, лікування, догляд за хворими, епідеміологія. Профілактика гонобленореї новонароджених. Особливості перебігу, лікування, догляд за хворими з вірусними кон'юнктивітами. Алергійний кон'юнктивіт (скрофульозний, медикаментозний весняний): симптоми, лікування, догляд за хворими. Хронічні кон'юнктивіти: роль професійних факторів і загальних хвороб у їх виникненні, клінічні ознаки, лікування, профілактика. Трахома: етіологія, епідеміологія, особливості клінічного перебігу, ускладнення, наслідки. Диференційна діагностика з фолікулярним кон'юнктивітом. Лікування, профілактика. Сучасні методи лікування (препарати). Види кератитів. Загальна симптоматика кератитів. Екзогенний кератит, етіологія, зв'язок із загальними захворюваннями організму, клінічні ознаки, лікування, догляд за хворими. Поверхневий кератит: скрофульозний, герпетичний та повзуча виразка рогівки. Етіологія, клінічні особливості перебігу, ускладнення, наслідки. Глибокий кератит (туберкульозний,

сифілітичний), клінічна картина, ускладнення, наслідки. Медикаментозне та хірургічне лікування рубців рогівки (кератопластика). Анатомо-фізіологічні особливості судинної оболонки. Загальна симптоматика

запальних захворювань переднього відрізка судинного тракту ока, тісний зв'язок хвороб судинної оболонки із загальними хворобами організму (вірусні інфекції, токсоплазмоз, бруцельоз, ревматизм, сифіліс, туберкульоз, СНІД). Гострий ірит, іридоцикліт: клінічні ознаки, наслідки, лікування, заходи щодо профілактики ускладнень (вторинна глаукома). Невідкладна медична допомога, догляд за хворими. Запалення та атрофія зорового нерва **Ключові слова:** око, руховий апарат ока, захисний апарат ока, слезова залоза, повіки, кон'юнктива, новоутворення, кон'юнктивіт, гонобленорея, лікування, профілактика, рогівка, склера, судинна оболонка ока, кератопластика, кератит, ірит, іридоцикліт, невідкладна медична допомога.

Література [1-4]

Лекція 2. "Поступова та раптова втрата зору. »

Вивихи та підвивихи кришталика. Катаракти: природжені та набуті. Форми природженої катаракти та методи її лікування. Ознаки старечої катаракти, стадії її розвитку. Лікування хворих, профілактика. Досягнення сучасної офтальмології в оперативному лікуванні катаракти. Догляд за хворими до операції і після неї. Афекія. Лікарські засоби для профілактики розвитку катаракти. Помутніння склистого тіла запального і дегенеративного характеру. Клінічні ознаки, лікування та профілактика. Дренажна система ока, гідродинаміку внутрішньоочної рідини та внутрішньоочний тиск. Етіологія глаукоми. Глаукома як одна з причин сліпоти. Природжена глаукома: її ознаки, лікування. Вторинна глаукома, зв'язок з основними захворюваннями організму. Класифікація первинної глаукоми: за формою (закритокутова, відкритокутова, змішана); за стадією (I, II, III, IV); за станом внутрішньоочного тиску (а, б, с); за динамікою зорових функцій (стабілізована, нестабілізована). Підозра на глаукому. Гострий напад глаукоми. Диференційна діагностика гострого нападу глаукоми й гострого іридоцикліту. Тактика фельдшера при гострому нападі глаукоми. Лікування, диспансеризація хворих на глаукому, роль профілактичних оглядів у ранній діагностиці глаукоми. Ознайомлення студентів з безконтактною тонометрією, методикою Гольдманата, індикатором внутрішньоочного тиску. Гемофтальм: причини, ознаки, тактика медичного працівника. Помутніння склистого тіла: причини, ознаки, лікування. Судинні захворювання сітківки: зміни очного дна при гіпертонічному хворобі, цукровому діабеті. Тромбоз та емболія центральної вени та артерії сітківки. Відшарування сітківки. Дегенерація сітківки. Ураження зорового нерва.

Ключові слова: кришталик, катаракта, афекія, глаукома, іридоцикліт, тонометрія, гемофтальм, тромбоз, емболія, цукровий діабет, зоровий нерв, відшарування сітківки.

Література [1-4]

Практичне заняття 1. Запальні захворювання органу зору.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1; Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 2. Поступова втрата зору: причини, диференціальна діагностика.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 3. Раптова втрата зору: причини, диференціальна діагностика, тактика лікування.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Теми для самостійної роботи:

1. Запальні захворювання повік і слізозових органів.
2. Одонтогенне запалення очної ямки.
3. Запальні захворювання очного яблука.
4. Диференціальна діагностика захворювань, що належать до синдрому червоного ока.
5. Больовий синдром в ділянці ока та верхньої щелепи.
6. Форми природженої катаракти та методи її лікування.
7. Ознаки старечої катаракти, стадії її розвитку.
8. Патогенетичні механізми розвитку глаукоми.
9. Первинна закрито- та відкритокутова глаукома.
10. Вторинна глаукома.
11. Диференційна діагностика гострого нападу глаукоми й гострого іридоцикліту.
12. Вікова макулодистрофія.
13. Очні прояви цукрового діабету.
14. Гострі порушення кровообігу в судинах сітківки. Тромбоз та емболія центральної вени та артерії сітківки.
15. Гемофтальм.
16. Відшарування сітківки.
17. Ураження зорового нерва.
18. Помутніння склистого тіла: причини, ознаки, лікування
19. Судинні захворювання сітківки: зміни очного дна при гіпертонічний хворобі, цукровому діабеті.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1:

Додаткові: 2-4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

"ТРАВМИ ТА АНОМАЛІЇ РОЗВИТКУ ОРГАНУ ЗОРУ. ЛІКУВАННЯ ОЧНИХ ХВОРОБ"

Лекція 1. "Травми та аномалії розвитку очної ямки, очного яблука та його додаткових структур."

Діагностика та лікування очних хвороб. " Механічні ушкодження ока - контузії. Контузії очного яблука та його додаткових структур. Контузії очного яблука. Тупі травми очної ямки. Поранення ока: проникні та непроникні. Ознаки, перша допомога. Опіки ока: види, клінічні симптоми, невідкладна медична допомога. Аномалії розвитку органу зору, очної ямки. Вроджена глаукома. Підбирання окулярів у разі міопії, гіперметропії, пресбіопії. Завдання з виписування рецептів на окуляри. Догляд за окулярами, контактними лінзами. Виписування рецептів на окуляри. Основні лікарські засоби, які застосовують при захворюваннях очей. Методи місцевого лікування: промивання кон'юнктивального мішка, закапування крапель в очі, закладання мазей за повіки. Фізіотерапевтичні методи лікування: електрофорез, УВЧ, ультразвук, лазер-терапія, масаж, теплові процедури (солюкс, очні грілки, парафінові та озокеритові аплікації). Техніка ретробульбарних, субтенозових і субкон'юнктивальних ін'єкцій Та перивазальних новокаїнових блокад. Співдружжя та паралітична косоокість. Апаратура для лікування амбліопії та косоокості. Видалення трахоматозних зерен. Виявлення дефектів рогівки за допомогою флюоресцеїнової проби або фурациліну. Відмінність кон'юнктивальної ін'єкції судин від перикорнеальної. Видалення поверхневих сторонніх тіл рогівки. Невідкладна допомога, лікування, догляд за хворими на ірит та іридоцикліт. Акцентування уваги на необхідності розширити зіницю у хворих на гострий іридоцикліт (за умови гіпотонації ока). Сучасні методи хірургічного лікування катаракти. Штучний кришталік. Закапування препаратів, що знижують внутрішньоочний тиск. Акцентування уваги на небезпеці закапування мідріатичних засобів та введення атропіну хворим на глаукому. Зв'язок патології сітківки і зорового нерва із загальними захворюваннями організму. Надання невідкладної допомоги в разі поверхневих ушкоджень переднього відділу ока. Надання першої допомоги при проникних пораненнях ока. Профілактика розвитку вторинної інфекції. Тактика надання медичної допомоги при опікових ураженнях органа зору.

Ключові слова: хвороби ока, огляд хворих, діагностика, лікування, невідкладна допомога.

Література [1-4]

Практичне заняття 1. Поранення та контузії очного яблука та його додаткових структур.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 2. Опіки очей. Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 3. Аномалії розвитку органу зору.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Практичне заняття 4. Невідкладна допомога та лікування очних хвороб.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

Теми для самостійної роботи:

1. Контузії ока.
2. Поранення ока: проникні та непроникні. Ознаки, перша допомога.
3. Опіки ока: види, клінічні симптоми, невідкладна медична допомога.
4. Підбирання окулярів у разі міопії, гіперметропії, пресбіопії.
5. Догляд за окулярами, контактними лінзами.
6. Основні лікарські засоби, які застосовують при захворюваннях очей.
7. Фізіотерапевтичні методи лікування очних хвороб: електрофорез, УВЧ, ультразвук, лазер-терапія, масаж, теплові процедури (солюкс, очні грілки, парафінові та озокеритові аплікації).
8. Діагностика іриту та іридоцикліту. Невідкладна допомога, лікування, догляд за хворими.
9. Методи дослідження кришталика (зовнішній огляд, за допомогою фокального освітлення, у прохідному світлі) та склистого тіла.
10. Визначення стадії катаракти.
11. Сучасні методи хірургічного лікування катаракти.
12. Надання невідкладної допомоги в разі поверхневих ушкоджень переднього відділу ока.
13. Діагностика проникного поранення ока. Надання першої допомоги при проникних пораненнях ока.
14. Тактика надання медичної допомоги при опікових ураженнях органа зору.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;

Додаткові: 2-4.

5. Контроль навчальних досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна к-сть балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1

Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування лабораторних занять	1	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	1	30	1-	30	1	30
Разом			115		115		125
Максимальна кількість балів	355						
355:100=3,55. Студент набрав Х балів;							
Розрахунок: Х:3, 55= загальна кількість балів							

5.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

Самостійна робота 1.

1. Підготувати презентацію на тему: Історія розвитку офтальмології в Україні.
2. Підготувати презентацію на тему: Анатомічна будова органа зору та зв’язок ока з організмом у цілому.

Самостійна робота 2.

1. Підготувати презентацію на тему: Анатомо-фізіологічні особливості повік, слъзових органів.
2. Підготувати презентацію на тему: Анатомо-фізіологічні особливості рогівки та склери.
3. Підготувати презентацію на тему: Анатомо-фізіологічні особливості кришталика

Самостійна робота 3.

1. Підготувати презентацію на тему: Оболонки та компоненти очного яблука.
2. Підготувати презентацію на тему: Кровопостачання та іннервація органа зору.
3. Підготувати презентацію на тему: Оптична система ока, її будова та функції

Самостійна робота 4.

1. Підготувати презентацію на тему: Дослідження основних зорових функцій. Огляд ока за допомогою бічного (фокального) освітлення.
2. Підготувати презентацію на тему: Інструментальні методи дослідження в офтальмології.
3. Підготувати презентацію на тему: Дослідження внутрішньоочного тиску, його діагностичне значення.
4. Підготувати презентацію на тему: Рефракція ока. Профілактика аномалій рефракції

Самостійна робота 5.

1. Підготувати презентацію на тему: Охорона праці під час роботи з апаратурою та обладнанням в очній практиці.
2. Підготувати презентацію на тему: Охорона праці під час роботи з ріжучими та колючими інструментами.
3. Підготувати презентацію на тему: Особливості профілактики інфекційних захворювань, у тому числі СНІДу, при очних хворобах.
4. Підготувати презентацію на тему: Дослідження зорових функцій та характеру зору за допомогою кольоротесту.

Самостійна робота 6.

1. Підготувати презентацію на тему: Запальні захворювання повік і слъзових органів.
2. Підготувати презентацію на тему: Одонтогенне запалення очної ямки.
3. Підготувати презентацію на тему: Запальні захворювання очного яблука.

4. Підготувати презентацію на тему: Диференціальна діагностика захворювань, що належать до синдрому червоного ока.
5. Підготувати презентацію на тему: Больовий синдром в ділянці ока та верхньої щелепи.

Самостійна робота 7.

1. Підготувати презентацію на тему: Форми природженої катаракти та методи її лікування.
2. Підготувати презентацію на тему: Ознаки старечої катаракти, стадії її розвитку.

Самостійна робота 8.

1. Підготувати презентацію на тему: Патогенетичні механізми розвитку глаукоми.
2. Підготувати презентацію на тему: Первинна закрито- та відкритокутова глаукома.
3. Підготувати презентацію на тему: Вторинна глаукома.

Самостійна робота 9.

1. Підготувати презентацію на тему: Диференційна діагностика гострого нападу глаукоми й гострого іридоцикліту.
2. Підготувати презентацію на тему: Вікова макулодистрофія.
3. Підготувати презентацію на тему: Очні прояви цукрового діабету.
4. Підготувати презентацію на тему: Гострі порушення кровообігу в судинах сітківки. Тромбоз та емболія центральної вени та артерії сітківки.

Самостійна робота 10.

1. Підготувати презентацію на тему: Гемофтальм.
2. Підготувати презентацію на тему: Відшарування сітківки.
3. Підготувати презентацію на тему: Ураження зорового нерва.
4. Підготувати презентацію на тему: Помутніння склистого тіла: причини, ознаки, лікування.
5. Підготувати презентацію на тему: Судинні захворювання сітківки: зміни очного дна при гіпертонічній хворобі, цукровому діабеті.

Самостійна робота 11.

1. Підготувати презентацію на тему: Контузії ока.
2. Підготувати презентацію на тему: Поранення ока: проникні та непроникні. Ознаки, перша допомога.
3. Підготувати презентацію на тему: Опіки ока: види, клінічні симптоми, невідкладна медична допомога.

Самостійна робота 12.

1. Підготувати презентацію на тему: Підбирання окулярів у разі міопії, гіперметропії, пресбіопії.
2. Підготувати презентацію на тему: Догляд за окулярами, контактними лінзами.
3. Підготувати презентацію на тему: Основні лікарські засоби, які застосовують при захворюваннях очей.
4. Підготувати презентацію на тему: Фізіотерапевтичні методи лікування очних хвороб: електрофорез, УВЧ, ультразвук, лазер-терапія, масаж, теплові процедури (соллюкс, очні грілки, парафінові та озокеритові аплікації).

Самостійна робота 13.

1. Підготувати презентацію на тему: Діагностика іриту та іридоцикліту. Невідкладна допомога, лікування, догляд за хворими.
2. Підготувати презентацію на тему: Методи дослідження кришталика (зовнішній огляд, за допомогою фокального освітлення, у прохідному світлі) та склистого тіла.

Самостійна робота 14.

1. Підготувати презентацію на тему: Визначення стадії катаракти.

2. Підготувати презентацію на тему: Сучасні методи хірургічного лікування катаракти.

Самостійна робота 15.

1. Підготувати презентацію на тему: Надання невідкладної допомоги в разі поверхневих ушкоджень переднього відділу ока.
2. Підготувати презентацію на тему: Діагностика проникного поранення ока. Надання першої допомоги при проникних пораненнях ока.
3. Підготувати презентацію на тему: Тактика надання медичної допомоги при опікових ураженнях органа зору.

Критерії оцінювання:

- змістовність - 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення - 2 бали.

Рекомендовані джерела:

- Основні: 1;
Додаткові: 2-4.

5.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

виконання тестових завдань - максимум 25 балів.

Тестування за питаннями державного ліцензійного іспиту «Крок-2».

Тестування за питаннями «Крок-2» є допуском до екзамєну.

Студенти відповідають на 20 питань, на тестування відводиться 20 хвилин. Якщо студент правильно відповідає на 12 та більше питань (260%), то він отримує допуск до здачі екзамєну. Якщо студент відповідає на 11 і менше питань, то він до екзамєну не допускається і має перескласти це тестування. Екзамєн проводиться в усній формі по білетах.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДЗ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Загальна психологія» - це вид науково-дослідної роботи студента, форма самостійного вивчення актуальних проблем, переданих навчальною програмою курсу.

ІНДЗ - початковий етап науково-педагогічного дослідження, воно обов'язково має містити результати власного пошуку і висновків, відображати певний рівень навчальної компетентності студента Щодо вирішення поставлених завдань.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять та охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ - навчально-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання ІНДЗ (навчально-педагогічного дослідження у вигляді есе)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	3
2	Складання плану, чіткість послідовність викладу матеріалу	5
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	12
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	4
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	4
6	Якість оформлення роботи	1

Тематика реферативного дослідження:

1. Історія розвитку офтальмології.
2. Історія та сучасна організація офтальмологічної допомоги в Україні
3. Анатомічна будова органа зору.
4. Охорона праці (захист органу зору) під час роботи з апаратурою та обладнанням в очній практиці, при роботі з колючими та різючими інструментами. При високих температурах.
5. Еволюція зорового апарату.
6. Гострота зору, його медичне значення.
7. Принципи та методи лікування хворих на очні хвороби.
8. Хвороби рухового апарату ока.
9. Хвороби захисного апарату ока.
10. Хвороби рогівки.
11. Хвороби склери.
12. Хвороби судинної оболонки ока.
13. Хвороби кришталика: етіологія, патогенез, лікування, профілактика.
14. Глаукома: класифікація, причини, діагностика, лікування, профілактика.
15. Іридоцикліт: причини, ускладнення, діагностика, лікування, профілактика.
16. Хвороби зорового нерва. 17. Хвороби сітківки: причини, діагностика, лікування, профілактика. 18. Невідкладна допомога при травмах органу зору.
19. Новоутворення зорового апарату.
20. Методи дослідження зорових функцій.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1;
Додаткові: 2-4.

5.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Залік

5.6. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

1. Будова зорового аналізатора.
2. Анатомія очного яблука.
3. Анатомо-фізіологічні особливості захисного апарату ока (орбіти, повік).
4. Анатомо-фізіологічні особливості рухового й слезового апарату ока.

5. Центральний зір. Гострота зору. Кольоровідчуття. Методи дослідження.
6. Периферійний зір. Поле зору. Світловідчуття. Методи дослідження.
7. Види клінічної рефракції, методи корекції аметропії
8. Акомодація, її зміни.
9. Види косоокості, лікування.
10. Симптоматика гострих запальних захворювань орбіти невідкладна медична допомога при них.
11. Основні клінічні ознаки новоутворень орбіти.
12. Клінічні ознаки ячменя, лікування.
13. Форми та клінічні ознаки блефариту.
14. Дакріюцистит новонароджених, особливості лікування.
15. Загальні ознаки різних видів гострого бактеріального кон'юнктивіту.
16. Клінічні особливості різних видів бактеріального кон'юнктивіту.
17. Лікування хворих на гострий бактеріальний кон'юнктивіт, профілактичні заходи.
18. Профілактика гонобленореї новонароджених.
19. Клінічні ознаки вірусного кон'юнктивіту, лікування, профілактика.
20. Алергійний кон'юнктивіт, його види, лікування.
21. Загальні ознаки різних видів кератиту.
22. Лікування хворих на поверхневий травматичний кератит.
23. Симптоматика гострого іридоцикліту та невідкладна допомога при ньому.
24. Природжена катаракта, лікування.
25. Клінічний перебіг старечої катаракти.
26. Лікування хворих із старечою катарактою.
27. Природжена глаукома, її ознаки, лікування.
28. Основні ознаки первинної глаукоми.
29. Відмітні клінічні ознаки відкритокутової та закритокутової глаукоми.
30. Причини й клінічні ознаки гострого нападу глаукоми.
31. Невідкладна медична допомога під час гострого нападу глаукоми.
32. Лікування хворих і профілактика ускладнень глаукоми
33. Симптоми проникного поранення очного яблука.
34. Перша медична допомога при травмах очного яблука.
35. Симптоми контузії ока, перша медична допомога.
36. Невідкладна медична допомога при опіках очей
37. Клінічні ознаки електроофтальмії, лікування.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ:

1. Визначення кута косоокості за методом Гіршберга.
2. Визначення гостроти зору за таблицями Головіна Сивцева та Орлової;
3. Визначення меж поля зору за допомогою периметра та контрольним методом;
4. Визначення кольоровідчуття за таблицями Рабкіна;
5. Дослідження характеру зору за допомогою кольоротесту;
6. Визначення виду рефракції суб'єктивним методом;
7. Підбирання окулярів;
8. Вимірювання відстані між центрами зіниць; - виписування рецептів на окуляри.
9. Закапування крапель в очі;
10. Закладання мазей за повіки;
11. Промивання кон'юнктивального мішка;
12. Накладання моно-й бінокулярних пов'язок на очі;
13. Масаж повік;
14. Застосування теплових процедур;
15. Виписування рецептів на основні лікарські засоби;
16. Визначення видів косоокості;
17. Визначення кута косоокості за методом Гіршберга;
18. Визначення особливостей зору (монокулярний, бінокулярний, одночасний за допомогою чотириточкового кольоротесту
19. Зовнішній огляд повік і слезових органів;

20. Проведення каналцевої та нососльозової (коларголової) проби Веста;
21. Ознайомлення з технікою промивання й зондування нососльозових шляхів;
22. Закладання мазей за повіки;
23. Оброблення краю повік лікарськими засобами;
24. Огляд повік в умовах фокального освітлення;
25. Огляд кон'юнктиви в умовах фокального освітлення;
26. Вивертання верхньої повіки;
27. Взяття мазків з кон'юнктиви;
28. Промивання кон'юнктивального мішка;
29. Оброблення кон'юнктиви в новонароджених.
30. Обстеження рогівки методом зовнішнього огляду;
31. Проведення флюоресцеїнової проби;
32. Визначення чутливості рогівки;
33. Проведення місцевих лікувальних процедур (закапування крапель в очі, закладання мазей за повіки);
34. Ознайомлення з технікою перивазальної новокаїнової блокади;
35. Обстеження райдужки методом зовнішнього огляду та фокального освітлення (колір райдужки, форма та розмір зіниці, реакція на світло, наявність спайок з кристалком);
36. Визначення тонуусу очного яблука пальпаторним методом;
37. Визначення циліарної болючості ока;
38. Накладання пов'язки на очі;
39. Зовнішній огляд кришталика (за допомогою фокального освітлення);
40. Огляд кришталика та склистого тіла в прохідному світлі;
41. Огляд хворих за допомогою щілинної лампи;
42. Підготовка офтальмологічного хворого до операції;
43. Догляд за офтальмологічним хворим після операції;
44. Підбирання окулярів при афакії;
45. Виписування рецептів на основні лікарські засоби, що використовуються при катаракті;
46. Визначення гостроти зору;
47. Визначення поля зору;
48. Вимірювання внутрішньоочного тиску методом пальпації;
49. Вимірювання внутрішньоочного тиску за допомогою тонометра;
50. Виконання лікувальних процедур (закапування крапель в очі);
51. Надання невідкладної допомоги під час гострого нападу глаукоми;
52. Виписування рецептів на препарати, які знижують внутрішньоочний тиск.
53. Визначення гостроти зору;
54. Визначення поля зору;
55. Визначення темпової адаптації;
56. Дослідження кольоровідчуття за таблицями Рабкіна;
57. Визначення темної адаптації орієнтовним методом.
58. Видалення стороннього тіла з кон'юнктиви очного яблука й повік;
59. Видалення поверхневого стороннього тіла з рогівки;
60. Промивання кон'юнктивального мішка при хімічних опіках ока;
61. Надання невідкладної медичної допомоги при травмах ока;
62. Накладання монокулярної та біокулярної пов'язок;
63. Транспортування хворого з проникним пораненням ока.
64. Орієнтовна перевірка зору новонароджених.
65. Визначення меж поля зору за допомогою периметра та орієнтовним методом.
66. Суб'єктивний метод визначення рефракції; підбирання простих окулярів.
67. Вимірювання внутрішньоочного тиску пальпаторним методом.
68. Вимірювання внутрішньоочного тиску за допомогою тонометра Маклакова.
69. Вивертання повік та огляд кон'юнктиви при захворюваннях переднього відділу ока та травмах ока.
70. Взяття мазка з кон'юнктиви.
71. Промивання кон'юнктивального мішка.

72. Закапування крапель в очі.
73. Закладання мазей за повіки.
74. Видалення стороннього тіла з кон'юнктиви й рогівки.
75. Проведення проби з коларголом

5.6. Шкала відповідності оцінок

оцінка	Кількість оцінок
вільно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
довільно	69-74
недовільно	60-68
незадовільно	0-59

Рекомендовані джерела 6.1.

Основна (базова) література:

1. Жабоедов В. М. Офтальмологія: Підручник / (ред.: В. М. Жабоедов, В. М. Сердюк, Р. Л. Скрипник).- К.: Медицина, 2022.- 128 с.

6.2. Додаткова література:

2. Жабоедов В. М. Офтальмологія: Практикум: Навч. Посібник / Г. Д. Жабоедов, в. В. Кіреєв. - К.: Медицина, 2012.- 280 с.
3. Лекішвілі С. Е. Практична офтальмологія: навч. посібник / С. Е. Лекішвілі. - Суми: СДУ, 2015.- 234 с.
4. Сомов Е. Е. Офтальмологія: підручник / Е. Е. Сомов.- К.: Медичне інформ.агентство.- 376 с.